

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára
házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.
Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vineze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitásban megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A gazdasági kiállításokról.

Örvendetes jelenségekként látjuk az egymást erő gazdasági kiállításokat, mint melyek gazdáink törekvéseiről tesznek bizonyosságot; de mégis nem titkolhatjuk el kételkedésünket a felett, hogy ezen sokszor nagyobb zajjal, mint eredménnyel járó kiállítások megfelelnek a célnak, melyért rendezvük, hogy t. i. legyenek egyfelől tükrök a mezőgazdaság terén elért haladásunknak, másfelől iskolái a gazdaságosságoknak.

A gazdasági-egyesületek működése az utóbbi években kiválólag a kiállítások rendezésére irányult, azért — különösen most a kiállítások időszakában — nem lesz időnkivüli és céltalan e kérdést röviden érinteni.

Elég ideje már, mióta felismertett, hogy gazdasági rendszerünkben nincs meg a helyes arány; a gabnatermelés oly mérvben üzetik, mely kevés idő alatt tönkreterheti a mezőgazdaságot.

E tapasztalat dacára nem ott vagyunk-e most is, hol évekkel ezelőtt voltunk? A gazdák folytatják tovább a rabló-gazdálkodást; a nagybirtokosok is, de különösen a kicsinyek; és pedig oly arányban, mely valóban megdöbbentő. Így például Magyarországon több, mint 16 millió holdnyi szántóföldnek felénél több vettetik évenként kalászos növényekkel, sőt némely vidékeken a szántóföldnek háromnegyed részében csupán buza termeltetik, míg a takarmánytermelés s ezzel együtt természetesen az állattenyésztés is messze hátra marad.

Ezen fenyegető baj elhárítására volt-e valami

befolyása eddig az állatkiállításoknak, melyeknek kétségkívül csak az lehetett célja, hogy a fentebb említett vizsás rendszerről egy helyesbbrre készítesék elő az átmenet?

Vagy azt mondja tán valaki, hogy egész gazdasági rendszerünket gyökeresen átalakító, számokban is kifejezhető hatást csak hosszú évek után szabad keresni? Jól van megengedjük. De vannak dolgok, a mikre nézve hosszabb kísérlet nélkül tisztába jöhetünk az eredménnyel. S ilyenek tartjuk mi a gazdasági termény- és állatkiállításokat.

A kiállításokon a gazdaságok csak egyes tárgyakal vannak képviselve és így alig van oly kicsiny és silány gazdaság, melyből valamit kiállítani nem lehetne. Állíthat ki valaki néhány fűrt szép szőlőt a legelhagyottabb szőlőből is, vagy dícséretre méltó lovat, tehenet, ha otthon híjával van az igás erőnek. Hiszen hány oláhezigánynak van ökölyi ezüstgombja a rongyos dolmányon? A bécsi világkiállítás idején hallottuk, hogy egy gazdaságban napszamosokkal szemeként válogattatták ki a kiállításra szánt búzát. Így történik ez minden kiállításnál. A kiállított tárgyak nem képei kicsinyben a gazdaságnak, honnét eredtek, hanem kivételes tárgyai, melyeknél gyakran legkevesebb érdeme a kiállító gazdának van. Az ily kiállítással csak oly formán bizonyítjuk be a mezőgazdaság terén tett haladásunkat, mint ha Palickynak, ki bennünket kiható nemzetnek nevezett szaporodásunk bizonyítására azt hoznók fel, hogy nálunk fordulnak elő esetek, hogy egy nő egyszerre három, négy öt gyermeket szül.

S legyenek bármily méltók a jutalomra a kiállít-

tott tárgyak, vajjon mit lehet megszemlélésükből tanulni a nézőnek? Az előállítás, termelés, nevelés mikéntje — a mi egyedül volna tanulságos — a kiállításon semmiféle módon nem tüntethető fel. Következésképp a kiállított tárgyak gyönyörködtethetnek ugyan, de nem tanítanak semmire.

Felfogásom az eddig mondottakban lényegesen eltér az e lapokban többször hangsúlyozott s valószínűleg általánosan elterjedt nézetnek, de hogy nem áll magában, mutatja azon körülmény, miszerint gazdasági körökben már emelkedtek hangok egy célra vezetőbb mód iránt, mely inkább lenne hivatva a mezőgazdaság haladását előmozdítani. És épen ez az, mire e kiállítási időszakban a figyelmet irányozni kívánjuk.

Helyes arányt állítani fel a növénytermelés és állattenyésztés között s mind minőség, mind mennyiség tekintetében a lehető legmagasabb fokot aránylag legkevesebb idő, erő és költséggel érni el; ez a feladat, mire a gazdaságban törekedni kell. És ezt jól vezetett példány gazdaságok szemlélete által lehet leginkább megtanulni, hol együtt találja a szemlélő mind azt, mit egy jól rendezett gazdaságnak felmutatnia kell, s megtanulhatja miként kell az általános gazdasági elveket a gyakorlatban alkalmazni.

Angliában már régebben gyakorlatban van az ily kisebb terjedelmű példány gazdaságok jutalmazása, mely ott nagyversenyt keltett. Nálunk is emlegetik ezt, s vajha mielőbb gyakorlatba is vennék, mert nagy sikert várhatunk tőle, különösen a földműves osztályt kellene a versenybe bevonni, melynél mind az általános műveltség, mind a szakismeret nagyban

TÁRCZA.

Zöldelő fa....

Zöldelő fa a szerelem,
Öröm-virággal van teli;
Néha-néha a búbanat
Virágait megtépdeli,
Csak hadd tépje, hadd szagassa
Mindig ép az, mindig zöldel,
Olyan mélyen gyökerező fát
Egy kis bánat még nem dönt el!

Száva.

Levelek Philadelphiából.

III.

(Vége.)

G. W. Fraley, kinek philadelphiai gyára 238 Arch Street alatt van, gyönyörű gyűjteményét állítja ki ezen kis hintóknak, melyek általános figyelmet öbresztettek. — Ezek közt legérdekesebbek az úgynevezett „Canopy Carriage”-k, melyek legújabb találmányuk. Ernyőzete két öntött filigran oszlopon áll, mely oly ügyesen van a kocsira alkalmazva, hogy ernyőzete előre-hátra minden fokozatban lehajtható, árnyékot adva bármikor a nap ellen. Ezen találmány által a kocsi felső része teljesen szabadon áll, a mi a szellőzés és egészség szempontjából ép oly előnyös, mint fontos dolog. A gyermeket a két oszlop közt alkalmazott szíj védi a kiesés ellen. Az ernyő e mellett úgy van készítve, hogy netáni eső alkalmával, az ülés alatt összehajtott bőrfalazatot is fel lehet gombolni, melynek minden oldalán kis ablakok vannak alkalmazva. Elöl brüsseli szőnyeggel van bélelve a selyemüléses kocsi, melynek az oldalakon

alkalmazott két kis aranyozott lámpa különösen kedves díszet kölcsönöz. Ezen kocsikat nem huzzák, hanem a hátul magasban alkalmazott fogantyú segítségével tolják. Az egész szerkezet oly könnyű, oly csinos és új, hogy messze túlhaladja az ilyenű európai készítményeket. Vannak ily kocsik ikrek számára is, melyek azonban a széles ülés miatt kissé nehézkesek; sőt még a babák számára is készülnek ily alaku miniatúra kocsik, melyek az amerikai leánygyermek legkevesebb játékszerét képezik, s örömet látni, midőn a yankee babák bábuikat kocsikáztatják.

A legújabb találmány azonban azon kocsi, mely egy rugó segítségével, azonnal át alakítható búcsóvá is, úgy hogy a kocsi ülőrésze hosszában ringatható, ezen találmány igen gyakorlati akkor, ha a gyermek alszik, de ezélszerűtlen benne a szélapítható ülés, mely a gyermek számára nagyon is keskeny. Ezen gyermek-kocsik a jury tagjainál is nagy figyelmet keltettek, mind olesóságuk, mind könnyed és különösen díszes készítésük által. Tudom sok anyának hasznos és kellemes szolgálatot tennének ezen csinos „Canopy”-k, ha nálunk is meghonosulnának.

Mivel épen hintók közt vagyunk, tekintsünk kissé szét a nagy babák számára készült hintók közt is... E tekintetben Amerika szintén kitett magáért. A kiállított hintók könnyed filigrán építési modorukért, az ügyes munka és díszes kiállításért, nem csak bátran kiállják a versenyt, de sok tekintetben fölmúlják az idegen gyártmányokat.

Az amerikai hintó készítésének főtítka a famunkában rejlik, mert hiába a „hickory” fa csakis itt terem. Gyönyörű faanyagot ad ez, mely kemény és ruganyos, mint az acél. A külföldiek, midőn átjőve, e könnyű hintókat, és különösen a rendkívüli vékony bordíjú kerekeket megpillantják, rendszeren azt gondolják, hogy azok vasból készülnek, s nem kevésbé meg vannak lepve, midőn az ellenkezőről győződnek meg.

Ily vékony fényezetlen fa-kerekek százával vannak itt kiállítva, s némely kiállító valóban genialisan rendezte el kerékiállítását, úgy, hogy a magas tetőzetig kell emelnünk szemünket, hogy kiállítását teljesen élvezhessük.

Phineas Jones és társa két „Sulky”-t állított ki, melyek — talán mondanom sem kell, hogy patentirozva lőnek — melyeket még az ily dolgokhoz hozzászokott yankee is megbámul. — A sulky nem egyéb, mint az ügetőversenyeknél, vagy a lovak jártatásánál használt két vagy négy kerekű kocsi.

A kiállított sulky közül az egyik két, a másik négy kerekű. Az előbbi teljes vasalásával nem nyom többet negyvenhat és félfont;*) a másik négy kerekűnek súlya pedig ötvennyolc és 3/4 font.

Ily kocsikon a legszükségesebb alkatrészeket kivül csakis egy nádszövetű ülés van alkalmazva a hajtó számára, a rudak mellett pedig jobbról-balról két vaskampó a kinyújtott láb elhelyezésére, s csak ily szerkezetű kocsival lön lehetővé, hogy egy ügetőversenyen egy angol mértföldnyi utat két és negyedperc alatt tettek meg. De nemcsak a sulky-knál, hanem a többi kocsik és hintóknál is jellemző az építési modor könnyedsége.

Igy például az itt oly nagy divatban levő „buggy”-k szintén ily modorban épülnek, finom vaságakból áll, hogy szinte felő, miszerint a hajtás által okozott szellő is meggyőzhető. Ezen ernyőzet szintén szabadon áll, s csakis eső esetén gombolják fel az oldal bőrfalazatot. Van itt egy ily buggy kiállítva, melynek első és hátulsó ülését ugyszinte ernyőjét hatféleképen lehet átalakítani csupa patent az egész kocsi, és e mellett nem nyom többet 139 fontnál. Batárok és többféle családi hintók szinte nagyszámmal vannak kiállítva és ezek közt is sok az új modoru. — Így például van néhány, melynél a kocsi teteje kinyulik a kocsis kettős ülése fölé is, s

*) Egy amerikai font 28 lat körül-belül.

alant fokon áll, daczára annak, hogy az ország művelés alatti területének mintegy negyven százaléka ez osztály kezében van. Az ily verseny hatása bizonyára szembetűnő volna, s kétségtelenül eredményűsabb lenne a mostani kiállításoknál.

Hogy a gazdasági ismereteket nemcsak ez uton, hanem szakoktatás által is minél szélesebb körben kellene terjeszteni: magától értetődik; de ez már kívül esvén a gazdasági-egyletek körén, róla ezuttal nem szólunk.

Régészeti gyűjtemények a vidéken.

Közi: Szász Károly.

(Vége.)

Szintoly érdekes s kiemelendő tek. Ludaics Miksa járásbíró ur gyűjteménye, melyhez egy tekintélyes régészeti szakmúvekből álló bibliotheca is csatlakozik. A gyűjtő neve a régészeti irodalom s nevezetesen a szerb régészet terén elég ismeretes. Gyűjteményének éremtárát olyképp volna érdekes ismertetni, ha minden egyes nevezetese példányt leírnánk: de ha ezt tenni akarnánk izek izekre volnának ahhoz szükségesek. Azonban csak annyit jegyzek meg, hogy mind autentikusok, jól conserváltak s lelhelyeik Fejérmegye s Csepel. Hosszabb ideig kell azonban időznöm a gyűjtemény barbarkori edényeinél, melyek nagyobb részének lelhelye Tökölre, búvóhelyeiket ez évi árvíz árulta el. Ez agyagedények száma mintegy 50 drb. többnyire urna alakú, kézzel gyártott s kovarcszemekkel vegyített agyagu edények. A tudós búvár érdekes hypothesist állít fel ez edények kezdetleges készítményéről. Véleményét főleg a IV. ábra alatt látható bögrére fekteti s nevezetesen aként vélekedik, hogy eme tökölei lelet edényei két részből készítették; nem lévén még ismeretes a fazék korong, külön csinálták a többnyire öblös fenékelet s külön a felső részt, mely két rész azután egybeillesztették és összeragasztották. Az edény hasán látható gyűrű és négy dudor nyilván elárulja e készítmény modort. Végig tekintvén ábráinkon látható tökölei edényeken e jellemző modor azonnal szembe ötlök. Vannak feketére égetett agyag edények is, melyek szilárdabb s gondosabb kidolgozás által tűnnek ki, ilyen az V. és VI. ábra. Ugyan e helyről egy koponya töredék birtokában is van, erre nézve azonban döntő ítéletet mondani még tartózkodik a tudós búvár, miután ilyenü koponya és egyéb csontok, mint a Duna vize által a partra mosott emberi hullák maradványai nagy mennyiségben találtak. — Miután Ludaics gyűjteményével e koponya is fog ott szerepelni, bejárjuk a szakértők véleményét. A koponyatöredék (VII. ábra) rajzban látható. Megemlítendőnek tartom még, hogy a nevezett régész a temetkezési helyről alaposan következtet a töle nem messze fekvő barbar telepre is, melynek felfedezésével biztos reményben ringatja magát. A gyűjtő ur mindazonáltal fősúlyt fektet a szerb emlékek felfedezésére s gyűjtésére, e tekintetben kiválóan szakértő. A hozzá sűrűn intézett kérdésekre biztos tájékozást nyújtott. E téren gyűjteménye ritkítja párját honunkban.

Birtokában van egy arany órának, mely Párisban 1619-ben készült s ugyan a párisi világkiállítás alkalmával nem kevés feltűnést okozott.

midőn az oldal bőrfalazatot is felgombolják, úgy teljesen védve vannak az idők viszontagságai ellen is.

A „Tip-Tap“ nevezetű buggy, nagy napernyővel van ellátva, ennél azonban csakis az nevezhető újnak, hogy az ernyő bármely irányban lejjebb vagy feljebb hajtható, a mint ezt a nap sugarai éppen szükségessé teszik.

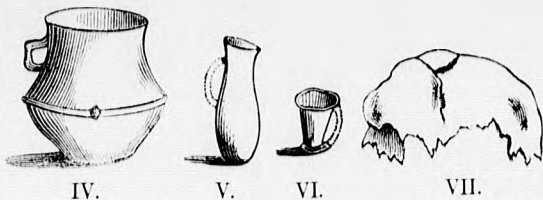
Nagy gyűjteménye van itt kiállítva a száonoknak is, melyek könnyűségére és csinra nézve méltán versenyeznek az általunk Bécsben oly igen megcsodált orosz száonokkal. — Mint új találmány e nembem megemlíthetem azon nagy családi szánt, mely nyolcz emberre van számítva, s melynek első talprése forgatható ép úgy mint a hintóknál, a mi mindenesetre ellensúlyozza a száonok oly könnyű felfordulását.

A hintó-kiállításban részt vettek még Anglia, Franciaország, melyek igen tisztességesen vannak képviselve. Ausztria, Olasz- és Oroszország két-két kocsi-val vannak képviselve, ezek közt legtöbb figyelmet ébresztettek az olasz gyártmányok, melyek egy lóra számított csinos uri fogatok a londoni „cab“ mintájára, azon különbséggel, hogy az ajtó hátul nyílik, a mi a be- és kilépőre éppen nem mondható a legkényelmesebbnek mivel az egyik ülés az ajtóval van összekötöttségben.

Az orosz lószerszámok nagy figyelmet ébresztenek, bár kevésbbé sem oly remek, mint a mi ily szakmabeli készítményeink, de mit ér a mi ügyességünk, ha annak képviselete itt hiányzik, s így a gyöngébb és kevésbbé izléses munka aratja a dícséretet, míg a mi kocsigyárosaink kénytelenek a tengődéssel is megelégedni.

Liptó Pál.

A gazdag gyűjteményről elég ennyit szólunk. az érdekletteknek lesz bő alkalmuk azt Battán színről színről láthatni.

Nem csekély érdemet szerez magának ft. Prunyi Andor esperes ur is a régi emlékek megőrzése körül. Gyűjteménye többnyire barbarkori edényekből áll, melyek közül anyag és alak tekintetben leginkább egy Tökölén lelt urna tűnik ki, nagyon durva és kezdetleges tartalma égetett csont és hamu volt. Anyaga fekete és szemeses. — Nevezetes az általa felfedezett két casula, zöld bászonszövetből, selyem dessinnel és arany díszítménnyel. Középen selyem és aranylapon a szentírásból vett jelenetek vannak csoportosítva, sokat jelentő kifejezéssel. A bécsi világkiállítás „Installations-Comitéje“ a XV. század második felébe helyezte, egyúttal ki is nyilatkozta, hogy „a bécsi világkiállítás régészeti osztályát érdekességénél fogva kiválólag díszíteni fogja.“ Ugyan az esperes ur birtokában van egy ugyanazon korbéli köpönyeg darab, szintoly becses, csak az a kár, hogy a nemérett elő e valóban nagy kincsű köpönyeg aszalterítő számára vágatta szét; csak egy része volt megmenthető. A régészeti gyűjteményt kiegészíti régi könyvek gyűjteménye, mely nem egy érdekes példányt foglal magában. Megemlítésre méltónak találom Molnár Albert „Dictionarium ungarico-latini“ mely Frankfurtban nyomtatott 1644-ben, ictari Bethlen Istvának ajánlotta. „De Officiis“ Cicerótól. Velencei kiadás. Aldo Manutius nyomdájából 1503-ban, nevezetese példánya az ismert aldiéknak. Van egy „Julius Caesar“ is e nyomdából, de későbbi 1593. Az esperes ur ügybuzgalma s kegyelele régi emlékeink iránt onnan is kitűnik, hogy az említett casulákat templomában nyilvánosan kitégette s hívet azok ritka- s becsesváltáról fölvilágosította, egyúttal figyelmeztetvé őket a netán felmerülő régi tárgyak ovatos megmentésére. Hogy a Battán összegyűlt congressus tagjait nagyban fogják érdekelni a casulák kétséget nem szenved.

Nemkülönb a külföldi tudósok látván honunkban mely eddig csak barbar oldalról volt ismeretes, a magány-gyűjtemények ily tekintélyes voltát, nemkülönb az egyesek ügybuzgalmát régi emlékeink megőrzésében és méltánylásában, bizonyára a legnagyobb elismeréssel fognak hazánkról nyilatkozni s elismerésük csak utolag növelni fogja buzgalmunkat; s noha annyiszor költötték holt hírünket, nemcsak hogy áll Buda s él magyar még, de virul és virágozik, ha Isten úgy akarja, létünk cultura- s civilisationkban örökre élni fog.

E vidéki gyűjtők tagadhatlan érdemet szereznek maguknak a lelt kincsek megmentésével a tudomány körül, melyek különben vagy örökre elvesztettek volna, vagy úzerek kezébe kerültek s mint már oly sok régi emlékekkel történt a külföldre vándoroltak volna. Kívánatos volna, ha még volna megyénkben gyűjtő, gyűjteményét rövidesen ismertetni, minék üdvös befolyásról az általános tudományos mozgalomra nézve hiszem, ki sem kételkedik.

Végül megjegyzem még, hogy fot. Pauer János püspök ur gyűjteménye nemcsak hazánkban, de Európában is ritkítja párját a magány-gyűjtemények közt, melynek rendezett catalogusba való összefoglalása és ismertetése a tudományos világ érdekelttségét nagyban vonná magára.

Urinando permeat maria, qui quaerit uniones,
Qui appetit excelsa pervigilat noctes.
(Abulfeda.)

Valami az álomról.

(Ismeretterjesztő.)

— Közi: Szentirmai. —

(Vége.)

Ébrenlétünk a lélek egy ideig mindig bizonyos eszmecsoport, meghatározott gondolatösszeség uralma alatt áll, melyről egy másikhoz csak is két közös gondolatlem közvetítésével történhetik az átmenet. Ez átmenet néha mintegy ugrásszerűleg történik, de ez csak látszatos, mert nem nyerhetünk mindenkor világos tudalmat a közvetítő gondolatokról. E szerint a lélek tevékenysége ébrenlétünk alkalmával folytonos láncolatát képezi ama gondolatösszegek folyvást tartó s egymással összefüggő mozgásainak, s valahányszor gondolunk valamit, az mindannyiszor többé-kevésbbé tökéletesen egy ily gondolatcsoporthoz helyezkedik el. Ha már most észrevételünk tárgya olyan, mely alkatrészei egyikével sem rendezi be magát az épen jelenlevő gondolatösszeség keretébe, úgy azt mondjuk: ez zavar minket. Vagy kiválsztjuk tehát s figyelmünkön kívül hagyjuk, ha lehetséges; vagy pedig, ha ez bizonyos mérvben erőszakos hatalommal lép föl, kéjelmetlen érzést fog bennünk kelteni. — A pillanatonként lelkünk elé lépő szemléleteknek tehát nem minden részletét fogjuk fel egyenlő pontossággal; hanem legtisztábban s legbizto-

sabban csak azokat, melyek az épen tudalmunkban leledző gondolatösszegek leginkább hangzanak össze. Ébrenlétünk alkalmával e szerint észrevételeink közül sok elkerüli figyelmünket, míg a megmaradó azután annál világosabban s hatályosabban lép a lélek elé, mely apróbb részletektől túl nem terhelve, az adottat annál könnyebben feldolgozhatja.

Álomban pedig a lélek folyvást tartó, összefüggő láncolatban mozog, de melyet itt nem eszmék, hanem szemléletek alkotnak, és mikor látszólag ugrások történnek, akkor csak az összefüggésre nem emlékszünk. Az egyes szemléletek mégis nincsenek ugyanolyan összekötöttségben, mint az ébrenlét állapotában, hanem más új társulások képződnek s más és más részletek vétetnek észre. — Azért leszünk álomban gyakran személyek-vagy dolgokra oly bizonyos oldalról is figyelmesekké, melyre ébrenlétünk nem ügyeltünk. Ily módon rég elfeledett tények vagy állapotok álomban ismét jelenlévők gyanánt tűnhetnek fel, melyekre mi soha sem gondoltunk, mert a gondolatcsoporthoz megszokott rendjében hiányzott az esetleges kapcsolódás. — Innét van, hogy álomban a lélek, mert a logikai rendező vezérfonalat nélkülözi, a legesekélyebbet sem képes következetesen feltalálni; ellenben szabadon, korlátlanul messzeceapongva, ily szokatlan uton gyakran meglepő felfedéseket tesz.

Tovább vezet bennünket ama kérdés: miért tartja a lélek valóban az álmodottat? Ennek oka egyszerűen azon körülményből is világos, hogy a lélek épen szemléletek- és nem eszmékben álmodik. Képes az önmaga által teremtet szemléteket magától elkülöníteni, az álomkörben lokalizálni; azt álmodja, hogy közelebb jönnek ezek vagy eltávoloznak; érinti őket vagy érzi azok nyomását. Tehát ugyanazon feltételek forognak fenn, melyek az ébrenlétben látszólag elégségesek, hogy egy észrevett tárgy valódnak tartassék. Most az a kérdés: mint lehet az, hogy a lélek látszólag egyszer eltalálja az igazat, másszor tévedésbe jusson? — vagy miként tudhatjuk mi, hogy az álomvilág szemléletei nem valók-e s az ébrenléti nem álmodottak csupán? Ez egy fontos észrevétel tesz szükségessé az ébrenlét állapotára vonatkozólag. Ha mi ébrenlétünk bizonyos tárgy valódiságáról meg akarunk győződni, úgy az érzékeink által való pusztá észrevétel nem elégít ki bennünket s a kívülünk levőnek valódisága iránt semmi garantit nem nyújt. Észrevételünket legelőbb is gondolás segítségével kidolgozunk, megmunkálunk kell, gondolatban változtatásokat kell eszközölnünk a tárgyakkal, őket másképp helyezzünk el, egymáshoz közelebb hozni, vagy egymástól eltávolítani. Ha azután látjuk, hogy azok ezen lelkünkben végbevitt alanyi változásokat nem követik, akkor elismerjük, hogy tárgyilagossággal bírnak észlelőnkön kívül. Ezen próbát, melyet a nem-áludó lélek szüntelenül alkalmaz tudtán kívül, az álomban véghez nem viheti s azért nem is jöhet tévedése tudatára. S épen ez következményteljes körülmény. Mert ha már az álmodó lélek elkülönítősége az éber öntudalomtól s azon képesség, melynélfogva rég feledett, vagy soha meg nem figyelt észleleteket reprodukál, könnyen arra csábít, hogy némelyek más erők hatásait lássák az álomban, mint az ébrenlétben: úgy ez áll különösen azon körülményre nézve, hogy t. i. a lélek az álmodottat valóban tartja s kell is tartania, mi erős lelkeket is azon téves hitre vezetett, hogy álmaikban magasabb hatalmak nyilatkozásai leledzenek.

Az álomban sokszor előforduló beszéls egyszerűen úgy jelentkezik, mint az álomképzeteknek a hangszervek mozg-idegeire gyakorolt befolyása, mi annál természetesebb, mert ébrenlét állapotában bizonyos meghatározott eszmével bizonyos meghatározott hangkép állandólag a legszorosabb társulásban van úgy, hogy egész gondolkodásunk sajátok csendes beszédnek volna nevezhető. Minél élénkebb már most az álomképzet, annál erősebben hat a hangműszerekre úgy, hogy könnyen bizonyos neme áll elő érthetetlen hangok-és hangképzeteknek. Érthető beszéd soha sem tapasztalható az álmodó részéről, talán mert az idegrendszer általános elgyengülése a hangképzőket is némileg megbénítja, vagy legalább teljesen kifejezni működését nem engedi. Egy további figyelemreméltó körülmény, mely szerint ugyanis tér és idő az álmodó előtt soha különben nem észlelt kiterjedésben tűnnek föl, ép oly könnyen az álomtűnények természetéből fejthető meg. A képek, melyek az álomtér és álmodót egymás mellett és egymás mögött betöltik, és melyek állagai térben és időben talán végtelen messze elkülönítvők egymástól, mivel a lélek által valódnak tartatnak, határtalan tér és határnélküli idő szemléletét keltik fel.

Érdekes kérdést alkot továbbá az álomképek könnyen-felejtethetősége is, vagyis azon ténykörülmény, hogy sok álmainkról vagy mit sem tudunk felébredésünk után, vagy, ha emlékszünk is azokra, könnyen ismét feledésbe merülnek, emlékeinkből eltűnnek. Ide vonatkozólag támaszkodunk az ezen közlemény folytán többször említett munka szerzője által felsorolt okokra, melyek teljesen kimerítik e tárgyat. Ugyanis az érzéki benyomások túlyomóságán kívül, melyek a normális öntudalom újra-fölkeltével könnyen háttérbe szorítják s elhomályosítják az álomvilág képeit, még más okok is közreműködnek az álomra való hi visszaemlékezés megnehezítésében. Hogy valamire egyáltalán emlékezzünk, annak más elemekkel vagy eszmecsoporthoz kell lelkünkben összekötnie. Azonban az álomtűnények legtöbbnyire nélkülöznek minden rendszeres összefüggést egy egymás közt, mint az ébrenlét eszmével, ennek foly-

tán önmagukban csakhamar széthomlanak és semmiféle megszokott gondolatkörbe nem illeszthetők. S gyakran nem is megfelelő világossággal jutnak tudomásra, mert futólag eltűnnek s mások által váltanak fel. Ha már most magukban véve idegenszerűek ezek, ugy ez esetben semmi benyomást nem fognak tenni elmeképességünkre, ellenben legelőkébben és legkönnyebben azon álmainkra emlékszünk vissza, melyek erős kedélyzalmakkal, indulatokkal, lett légyen az öröm vagy fájdalom, kísértettek. Végül mindenestre azok fognak legritkábban emlékezni álmainkra, kik semmit sem adnak azokra, kiknek minden törekvésük s akaratuk a valóság felé irányul: míg ellenben az álmoskönyvek pártolói ritkán felejtik el álmaikat s azok jelentőségén tűnődve szoktak elmélkedni. Lehetne még sok egyebet elmondani az álomról, mi tudományos szempontból föltöbb érdekes; e becses lap sokféle érdekeknek szánt hasábjain azonban egyelőre legyen elég ennyi e tárgyról.

Hirek.

— **Dulánszky Nándor** megyés püspök ur a megye Dunamelléki vidékén a bermálási szertartást jelenleg végzi. Mindennél kitünően fogadja a főpásztort a lakosság. E hó 3-án Adonyban volt, hol különösen kitüntették s a plebánusnál rendezett díszében Tassy Béla, a járás derék szolgabírája köszönté fel szép szavakkal. — E hó 4-én Ráczalmáson, 5-én Dunapentelén, 6-án Nagy-Perkátán volt.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az aradi állami főreáltanodához *Nesvera Aladárt* és *Zaka Gyulát* rendes tanárokká nevezte ki.

— **Az őstörténelmi congressus** érdi kirándulásának tegnap az idő nem kedvezett, ennek szeszélye okozta azt, hogy nem sikerült úgy, mint az tervezve volt. A congressus tagjai Budapestről külön gőzönsön jöttek és fél 9 órakor érkeztek meg; az érdi gőzhajó állomásán megyei küldöttség fogadta őket, nagyszámu néző közönség jelenlétében. A tudós vendégeket tarack-lövészekkel és viharos őjennel fogadták. Szógyény-M. László a megyei küldöttséghez csatlakozott s a congressus tagjaihoz rövid, de igen sikerült beszédet tartott. Mindenekelőtt üdvözölte őket Fejérmegye területén, aztán azon óhaját fejezte ki, hogy e kirándulás által minél több tapasztalatokat gyűjtsenek a tudomány érdekében. Jelezte, hogy a magyar nemzet egész erővel iparkodik a művelt népekkel a tudomány egyenlő fokára emelkedni. Kívánta végre, hogy szellemi kincseket gyűjtve, térjenek vissza hazájokba, s vigyék meg a hirt, hogy nemzetségünk a művelt államok közt méltó helyet iparkodik elfoglalni. Éljenekkel fogadott beszédét francia nyelven ismételte. Ezután Capellini olasz tudós beszélt francia nyelven, üdvözölte a főispánt, a megye hatóságát és az uradalmat; végre Rómer Flóris szólt magyarul. Ezután a helyen levő őskori sírok felé indultak, elől teljes díszben a két szolgabíró, utánuk a congressusi tagok s megyei küldöttség és nagy tömeg nép. Két barbárkori sír volt felbontva. Mindkettőben nagyszámu hamu és csontokkal telt urna találtatott, melyek kitapasztolt talapzatra, f e n y ő f á k k a l befedve voltak eltemetve, azonban a fa elkorhadt s csak főrmeleke maradt, az urnák is a mint kivették a földből szétesztek s az egészet alig lehetett találni. A külföldiek érdeklődésük az ásásokat s figyelmük kísérték a magyarázatot, sőt ok maguk is astak; különösen pedig a tárgyakból mindégik emléket vitt magával saját hazai muzeumaik számára. Érdekeltek őket főleg az ott elvonuló őskori sánc is. — Ezen kirándulásról délfelé visszatérve a gőzönsön a battái ásásokhoz mentek. — Battán az ásás igen szép eredményt hozott napfényre. — Térszűke miatt erről azonban csak lapunk jövő számában írhatunk. — Azonban az itt talált szép tárgyak szemlélésében a congressus tagjai nem gyönyörködhetek, a mint a helyszínéhez értek, borzasztó vihar keletkezett s a hajóból délután 6 óráig ki nem szállhattak. Ropant szél a majd 500 emberre készített igen díszesen felállított sátor szétrongálta, a zászlókat széthányta, az igen gyors s óráig tartó eső alatt pedig a ponyvák átázván a publikum is csupa víz lett. Elzavarta az idő a népünnepre összegyűlt népet s ezek szétszaladva ott hagyták a helyet. Az ebédet csak délután 6 óra felé lehetett, ugy a hogy, a rosz idő miatt a hajóba vinni, hol a mennyire lehetett a congressusi tagok jól kiszolgáltattak. Később az idő javulván ki is jöttek, s megtekinték a nagy sátozt, melyet a vihar megrongált. Az ebédelt szétszorra levő közönségnél egyes felköszöntések voltak, így Scheiber S., megyei főispán urat élteté francia nyelven. Érdekes volt egy asztalnál több lengyel, kiket francziául felköszöntött Kovács János ügyvéd, ezek lelkes beszéd alatt könnyeztek s midőn a lengyel himnus a banda által huzatott egészen elérzékenyültek. Péchy József tolnai apát a lengyeleket, az uradalmat, a megyét éltette. — Rozgonyi György is sikerült felköszöntéseket mondott, különösen Broca francia bordeauxi tanára, ki is a marsailles lelkesítő hangja mellett élteté Magyarországot megemlítvén, hogy élte egyik legszebb pillanatának tartja, hogy távol hazájától hallja Franciaország lelkesítő indulóját. Három szín a magyar, három a francia, három szó lelkesíti mindkét népet, az egyenlőség szabadság szent eszméje. Gróf Zichy Jenő tolmácsolta a derék francia szavait s viharos őjennel üdvözölve a nép magasra emelve hordozta körül Broccát. Érdeklődtek meg a csinos archaeologiai kiállítását, melyről

részletesen szólunk. E kiállításról a fejevári nyomdában készült kis közlemény osztatott szét a külföldi tudósok közt s így városunk könyvnyomdájának híret, — a csinos kiállítású művet — messze elvisszik. Estefelé tánc volt. Tánczoltak csárdást, kólót, francia négyest s egyéb tánczokat is, mely tánczokra a nép s a congressusi külföldi különösen francia tagok, részt vettek. Végre 7 óra felé a hajóval távoztak. Bucsozól Romer beszélt, megköszöné az urodalomnak szívességét, élteté a főispánt s megyét. Szólt a néphez is hogy a régiségeket becsülik meg. Erre Kriger Pál jószág igazgató válaszolt: Ha az idő járás miatt nem sikerült így a kirándulás mind ohajtatott, a miatt nem okozsenkit, de az urodalom, különösen Lits Gusztáv, Krieger Pál, Barnaffy, Kuliffai urak mindent elkövettek, az egész kirándulás teljes sikere végett. Jövére többet.

— **Szinházi választmányunk** élénken foglalkozik azon eszmével, hogy itt a szintársulatot állandósítsa. A választmány elnöke terve szerint a társulat egész télen városunkban, a nyári szinidényre pedig 2 részre osztva, egyik rész Balaton-Füreden, másik része pedig Veszprém, Pápa és Sopronba működne. — A balaton-füredi színház az jövő nyári idényre már meg is nyerték.

— **A szegedi iparkiallítás**on már ki van hirdetve a bíráló-bizottság névlete, s a budapesti lapok közlik is a nyertesek névsorozatát. E névsorozatban, városunkból eddig több egyének nevével találjuk, mint a kik a kiállításban bemutatott tárgyaikért érdeméremmel lettek kitüntetve. Ilyenek: *Kubik János*, kezytiúirt; *Markus Simon*, lakatosmunkáúirt; *Felmayer István és fia*, festőgyártmányukért; *Lichtneckert Antal*, boraiért; *Keszey Mihály*, hajlitott fából készült kocsijáért; *Svoboda Antal*, házi bútoraiért és *Pethő Imre*, Velenczéről kitünő pezsgőiért — nyertes kitüntetést.

— **Jó szüret**ről gondolkodtak sokan, még csak május hóban is; a reményeket azonban nagyon megdészmálta a fagy. A szőlő egyrésze már májusban lefagzott; a mi megmaradt azt meg folytonos forróság lesütötte, s zöld penész is uralkodik; szóval, mire szüretelni kell lesz is a tőkén, nem is; s ugy hisszük nagyon kevés a kivétel. Szeptember elején vagyunk, s még nincs érett szőlő, — a mi érett van is, azt lelopkodják és a piacra hozzák, mint a „Falu rosszá”-ban Gonosz Pista teszi, — így a mi bor lesz is, már jó nem lehet a legkedvezőbb időjárás mellett sem.

— **Dr. Seidel Pál**, pátka plebánus ur, lapunk érdemes munkatársa ismét egy új mű kidolgozásán fáradozik; művének címe: „**Ó-szövetség** szent történetek”; a mű érdekességét fokozza az, hogy szerzése tekintetében hazánkban eddig megjelent bibliai történetek között egyedülnek mondható, a menyinyben egyrészt a szent történet magyarázatára egyéb tudományokat sokkal nagyobb mértékben használ fel szerző támaszul, mint mikép ezt eddig közönségesen tenni szokták, másrészt a mű polemikus szellemben van írva, különös tekintet van benne a biblia ellen korunkban felhozott szokott ellenvetésekre és minden vita ugy van benne intézve, hogy az semmiféle vallásfelekezeten nem sért. Szerző művéből mutatványt küldött be hozzánk, melynek közlését későbbre halasztottuk, mert jelenleg el vagyunk halmozva kéziratokkal és több megkezdett cikket kellett előbb befejeznünk.

— **A székesfejérvári kölesönös népgyógyzó-egylet** üzletkimutatása augusztus hórl 1876. — Bevétele: Maradvány július hórl 2538 frt. 34 kr. Hetibebizetésekből 11785 frt. 80 kr. Késedelmi kamatokból 199 frt. 34 kr. Nyomatványokból 14 frt. 80 kr. Kötelezőkből 375 frt. Zálogokból 750 frt. Váltókból 59420 frt. Kamatokból 2327 frt. 35 kr. Összesen 77420 frt. 63 kr. — Kiadás: Váltókra 71168 frt. Kötelezőkre 525 frt. Zalogokra 750 frt. Kölesönre 3000 frt. Adóra 447 frt. 20 kr. Kezelési költségek 305 frt. 56 kr. Pénztári készlet 1224 frt. 87 kr. Összesen 77420 frt. 63 kr.

— **Boszulló fiu.** Egy paraszt subancz boszut forralván apja ellen, szerdán kiment ennek kukoricaföldjére és egy kocsiara való kukoricát eltolvajolt, de ezzel még meg nem elégedvén, még egy baglya mohart felgyújtott, azután a megrakott kocsiával elhajtatott. A csosz azonban még idejekorán észrevette a gaz tettet, a hős fiut letartoztatta és a hatóság elé kísérte, hol megérdemelt büntetésben fog részesülni.

— **Hirtelen halál.** Dulf Imre, szombathelyi illetőségű 39 éves pinezér, ki utóbbi időben Hübner Imre vendéglőjében volt alkalmazva, csütörtökön reggel fél 8 órakor a nádor-utczában sétálván, midőn a Felner-féle ház előtt gutaütés következtében összerogyott és szörnyet halt.

— **Az új realtanárok** közül négyen már megérkeztek. Az elbocsajtottak közül többen nyertes alkalmazást és közelebb már távozni fognak városunkból. — Mint halljuk — *Gulyás Béla* ur Budapestre, *Zaka Gyula* ur Aradra, *Hauszher Ferencz* ur Kecskemétre és *Madaras Lipót* ur Nagy-Kállóra teszi át lakását.

— **Baracs, Apostag** és Kis-Perkátá községekben a hasznos háziállatok közt kisebb mérvben a tüdővész esetei merültek fel.

— **Uj lap.** Pécsent „Pannonia” czim alatt új társadalmi és szépirodalmi hetilap keletkezett *Kenedy Géza* szerkesztése mellett. A hozzánk beküldött 1-ső szám változatos és élénken van szerkesztve. A kiállítás csinos és dícséretre válik ifju Madarász *Endre* könyvnyomdájának. A lap megjelen minden szerdán. — Előfizetési ára egy évre 5 frt.

— **Van szerencsém** a n. é. közönségnek tudtára adni, miszerint ezen évben az esti órákban (naponta 6—1/2 óráig) egy tanfolyamot a német nyelv tanulására nyitandok. A fősuly a társalgási nyelv sajátítására fektetek, nemkülönbén levelezés minden ágai gyakoroltatnak. Részletesebb tudósítás a leánytanodámban (ur-utca 10. sz.) naponként 8—12 óráig nyerendő. A tanfolyam kezdete szeptember 15-én. — *Kleindin Rudolf*, nyelvmester.

— **Öngyilkosság.** Knazoviczky István kir. járásbírósi kiadó szerdán a délutáni órákban szarkautca 7-ik számú lakásán a padláson felakasztotta magát a gerendára. Öngyilkosságának oka zilált vagyoni viszonyai voltak, melyek már hosszabb idő óta zavarban tartották. Öngyilkossági szándéka, már régen fogamzhatott meg, mert már mult pénteken eltűnt hazáról, s egész nap a temetőbe bolyongott öngyilkossági szándékból, több levelet is hagyott hátra, melyekben jó kedvű hangon bucuzik el ismerőseitől. A szerencsétlen 52 éves volt, egy fiatal özvegyet és két kiskorú gyermeket hagyott hátra. — Ezen eset szomorú képe félszeg, demoralisált társadalmi életünknek. Temetése pénteken reggel 7 órakor volt.

— **A sóstói vadászat** csütörtökön minden várakozáson felül jól ütött ki, számos vad ejtetett el. Az idei vadászatnak ez volt a legsikerültebb napja.

— **A székesfejérvári takarékpénztár** 1876. évi augusztus havi üzletkimutatása. Bevétele: Pénztári maradvány július hórl 13395 frt. 26 kr. Kölesönökből 12148 frt. 50 kr. Előlegezésekből 3400 frt. Váltókból 108801 frt. Kamatokból 15558 frt. 7 kr. Különféle díjak és illetékekből 701 frt. 3 kr. Eladott értékpapirokból 2910 frt. 93 kr. Értékpapír feleslegből 389 frt. 7 kr. Visszszámított váltókból 2280 frt. Betétekből 63345 frt. 25 kr. Összesen 223429 frt. 11 kr. Kiadás: Visszafizetett betétekből 85854 frt. 51 kr. Ezek kamataira 481 frt. 66 kr. Ingatlan javakra adott kölcsön 14450 frt. Előlegezésekre 2882 frt. Váltókra 99154 frt. Kezelés és egyéb kiadásra 1357 frt. 31 kr. Adóra 3028 frt. 82 kr. Pénztári készlet augusztus 31-én 16220 frt. 81 kr. Összesen 223429 frt. 11 kr.

— **A városi reáliskolában** a tanulók beiratása e hó 10-én kezdődik. — Ajánljuk e körülményt azon szülők figyelmébe, kik gyermekeiket nevezett tanintézetbe akarják járattani.

— **Tüzeset.** Felső-Besnyő pusztán augusztus hó 13-án reggel tűz ütött ki, elégett 1 kazal széna és polyva, a kár nem nagy ugyan, de szürün lévén a tűz nagyobb veszélytől is lehetett tartani. A gyorsan érkezett segély azonban a tüzet elnyomta. A tűz kiütésének oka ismeretlen.

— **A hadkoteles neptanító**ra vonatkozólag a magy. honvédelmi miniszter a közoktatási miniszter kezdeményezése folytán elrendelte, hogy fegyvergyakorlatra ezután mindig augusztusra hívassanak be, nehogy a népoktatás hátramaradást szenvedjen.

— **A homokgodrónál** e napokban ismét leszakadt a part, s egy munkást temetett el a homoktömb, csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy észrevették és kiásták a szerencsétlent, ki súlyos sérüléseket szenvedett.

— **A világ vége.** Nemsokára vége lesz a világnak; ezen bekövetkezendő siralmas eseményt sikerült nem régebben egy olasz bölcsek felfedezni, kinek állítása szerint, már 5 hó múlva (1877-ik évi január hó 11-ik napján, délelőtt 10 óra 33 perczkor) egy eddig ismeretlen égi test, annyira megközelelt földgolyónkat, hogy ennek felületén mindent hamuvá éget. Most tehát csakugyan eldandolhatnánk „a lumpázi vagabundus csizmadiája” szerint: az üstökös csillag eljö, s e világot lekváros palacsintává lapítja.

— **Törvényszéki hírek.** Litéra Károly 17 éves morvaországi szárazasú, f. évi június hó 7-ike éjjelén az ablaküveg kiemelése s ezután a zárt ablakok feltáráásával Zambó József helybeli lakos szobájába behatolt annak távollétében az ott talált álló segélyével károsult elzárt ládjáját hátulról felfeszíté s abból károsult készpénzt magához vevé, elillant s a pénzt legnagyobb részben saját elzártaira és szükségleteire fel is használá. A károsult hit alatti vallomása szerint 157 frt volt. A büntényt vádlott beismervén, ellene a végtárgyalás az itteni tszék által meg is tartott, mikor is a vádlott a betérés és tolvajlás bünténye miatt 6 havi börtönrre ítéltetett. Az ítéletben vádlott s a kir. ügyészesség megnyugodtak.

— **Jótekonyczélu műkedvelői előadás.** Moórott f. hó 12-én műkedvelők Balinka községi tűzkárosultak felségélyezésére szini-eloadást tartanak, mely alkalommal következő darabok fognak színrekerülni: „A csapodár”, vigj. 1 felv. és „Kukli predikációk”, vigj. 1 felv. közreműködni fognak: Kiltberger Mariska, Grossinger Mariska, Kégl Róza kisasszonyok, Sebőkné asszony, Kálmán, Földesy, Szegszárdy, Flaisser, Possuth és Szatócsi urak. — Szép sikert kívánunk e nemes törekvéshez!

□ **Rövid hírek.** A szegedi országos kiállításán egy szentesi paraszt-gazda egy sertést állított ki, 22 egyszerre ellet malacczal. — Az orosz tiszten száma, kik Szerbia megmentésére siettek, kezd nagyok növekedni. Már 1200 orosz harezó a szerb hadseregénél. — Munkácsen nines oly nap, hogy tűz ne volna.

Szerkesztői üzenetek.

„Spectator.“ Idejét multa; különben megjelent az már a szomszéd lapban is, s így újbóli közlésnek nem lenne értelme.
Egő szívem forrón dobog... Tessék jeges vízzel borogatni.

Gabona-ár szeptember 9-én.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	9	60	9	40	—	—
Kétszeres	8	70	8	60	—	—
Rozs	8	30	8	20	—	—
Arpa	4	20	4	10	—	—
Zab	2	10	2	—	—	—
Kukoricza	6	30	6	10	—	—

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

Nyilttér.

E..... M..... urnak L.....
 Felszólítjuk, hogy nálunk levő tartozását mátol számított 15 nap alatt annál bizonyosabban fizesse le, mert ellenesetben teljes nevének kiírása mellett fogjuk elmulasztott köteleységének teljesítésére figyelmeztetni.
 Győrött sept. 8-án 1876.

Perlaky és fia.

Reáltanulók teljes ellátásra felvételnek egy tisztességes családnál. — Bővebb felvilágosítást nyerhetni özvegy **Viczacsányiné** asszonytól palotai-ut 63-ik szám alatt.

M. M. urat felszólítom, miszerint kávéházi tartozását számtalan felszólítás után végre valahára 10 nap mulva annál is inkább lefizesse, mert ellenkező esetben kénytelen leszek teljes nevét közzétenni.

R. J.

Hirdetések.

Verlag von Gebr. C. & N. Benziger
 in Einsiedeln. (Schweiz)

Alte und Neue Welt

Illustrirtes katholisches Familienblatt zur Unterhaltung und Belehrung.
 Jährlich 16 Hefte mit Umschlag von 52 Seiten Text, reich illustriert und außerdem 8 Einheitsbilder auf Compapier.
 Preis per Heft: 40 S. oder 50 Gts.
 „per Jahrgang: 6 fl. 40 S. oder 8 fr.

Dazu 3 prachtvolle Oelbdruck-Beimien „Der hl. Joseph im Engelkranz“, nebst „Sommer“ und „Herbst“
 à 1 fl. 20 S. oder 1 fr. 50 Gts.

Zu beziehen durch:
 die Buchhandlung Peter Klökner's in Stuhlweissenburg.

Tüzifa-eladás.
 Alólirott a t. ez. közönség figyelmébe ajánlja Luczenbacher Pál ur székesfejvári
tüzifaraktárát,
 mely folytonosan nagyobb választéku jó hegyi fanemekkel van allátva le szállított árak mellett.
 A n. é. közönség igényeinek mindenkor megfelelni kész
Tóth Alajos,
 budai-ut 3. szám.

Los-Agenten!

Ein älteres, bestrenomirtes Bankhaus sucht für alle Orte, wo es noch nicht oder ungenügend vertreten ist, fleissige und solide Personen mit der Agentur für den Verkauf von Losen und Staatspapieren gegen monatliche Ratenzahlungen, zu betrauen. — Die Bedingungen sind sowohl für die Agenten, als auch für das Publikum **sehr günstig.** — Bei entsprechendem Fleisse gewährt die Agentur den Agenten ein bedeutendes Einkommen — Offerte mit Referenzen oder Bernfs-Angabe sind zu richten an das Bankhaus **B. Kramer** in Prag.

4 goldene Medaillen.

Liebig's 4 Company's Fleisch-Extract

aus F.R.A.Y-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur ächt wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt.

Zu haben bei:
M. Reichard und Comp. in Stuhlweissenburg,
 ferner zu haben bei:
Th. Gutthardt Sohn in Veszprim.

!A hamisitástól óvatik!

Lyukas fogak kitöltésére

hatásosabb és jobb szer nincs mint dr. **Popp J. G.** cs. kir. udvari fogorvos **foglombja**, Bécs, Stadt Bognergasse Nr. 2., melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba, illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradékkal és foghussal összeferva a fog tovább romlását megátolja s a fájdalmat megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvoshoz Bécs, Bognergasse 2 sz. Üvegesékben: ára **1 frt. 40 kr.**

Ez legkitünőbb gyógyszer a csúszos fogfájások, ugyszintén gyuladások, daganatok és sebesülések ellen, mert felolvasztja a fogkövet, és ennek utjátát gátolja, megerősíti az ingatag fogakat és a foghust s minthogy minden Ártalmas anyagot a fogaktól és a foghustól távol tart, a száznak kellemes üdéséget szerez és minden kellemetlen szagot rövid használat után eltávolít.

Anatherin-fogpasta

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos.
 Ezen készítmény fentartja a léleket frissességét és tisztaságát s arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérséget kölcsönözzen, azok megromlását megakadályozza és a foghust erősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

A fogakat akkép tisztítja, hogy naponkénti használata által nemcsak az annyira alkalmatlan fogkő távolítatik el, hanem a fogak is mind erősebbek és fehérebbek lesznek.

Kaphatók: Székesfejvárott: Braun József, és Diebálla György, Lovasber. nyben: Heiszler gyógyszer. Moórött: Jenezy. Palotán: Würfl gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fiainál. Duna-földvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyszer. Duna-Vecsen: Klinke gyógyszerárában, Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyszerárában.

Azt tapasztalom, hogy az általam 26 év óta készített és közkedveltségű

Anatherin-szájviz

hason név alatt hamisítottak és eladtak.
 A t. közönség ámitására az ezen hamisítás készítői ugyanazon felszerelést használják, mint minökkel én a saját gyártmányaimat ellátom.

Ennélfogva mindenkit figyelmeztetem, hogy az általam készített Anatherin-Szájviz mindenkor teljes czéggemmel, **J. G., Popp, cs. kir. udvari fogorvos. Bécs, Bognergasse 2** a cs. kir. osztrák udvari ezimrel (kétéjú sas griffektől tartva) és a törvényesen letett övjeggyel lesz ellátva, és mindazon készítmények, melyek ugyan hasonló, de nem épen az itt leirt felszereléssel lesnek ellátva hamisításnak tekintendők, egyidejűleg azt is megjegyzem, hogy a hamisított Anatherin-szájviz, mely gyakran kártékony hatás, olesőbban adatik el. Azért is, hogy egy részt valódi Anatherin szájjizem jó hírneve a hamisított által csorbultat ne szenvedjen másrészt meg hogy a hamisítók ellen fölléhessek: tisztelettel felkérem a t. ez. közönséget, hogy a hamisítottnak megismert Anatherin szájjizet az eladó neve megnevezése mellett, nálam valódi ellen cserélje ki.
J. G. Popp, cs. kir. udv. fogorvos Bécs, Bognergasse 2.

1000 frt. biztosíték 1000 frt. !!!ezüstben!!!

Az emberek százezrei

köszönik szép hajukat az eddig egyedül létező, biztos és legjobb

m. k. egyed. szab. haj- és szakálnövesztő-szesznek,

mely a hajpikkelyt azonnal eltávolítja, ép ugy mint az ehhez tartozó

valódi stayer alpenkräuter-kenőcs

Hawranek Sándor és utódja

m. kir. egyedül szabadalmazott illatszer-gyárából Bécsben. — Azelőtt VI. ker. Bürgerspitalgasse 26. sz.

most: I. Teinfaltstrasse 17. szám. 2-ik emelet.

A nevezett gyár 1000 frttal kezkesedik, ezen m. k. egy. szab. haj- és szakálnövesztő-szer a hozzátartozó alpenkräuter-kenőccsel együtt a kopasz helyre, hol sem haj sem szakál

nem létezik s pedig kivétel nélkül a kor és nem különbségre nézve — hasznossága mellett.

Egy kopasznak 6 hó, csupán haját hullatónak 8 nap, s pikkelyképzőnek csupán 3-szori használat elég.

Ezen szer, mely ezereknek segített, egészen megjavítottuk s megerősítettük, s e szerint dupla hatást adánk neki, miről mindenki legjobban meggyőződhet.

Nincs már veres haj a mi versenytárs nélkül álló

Hajfjítő-szerünk

feltalálása óta, melynek használata a javított s duplán megerősített

Hajfjítő-dió-kivonat-kenőccsel

együtt (egy szinte kapható mint dió-kivonat olaj és hajviasz), még a hófehér haját is a természetesen állítja vissza. Nem létezik jobb szer haj előállítására, megtartás- és növelésre, szakál és haj előállítására, mint a mi fényes bizonyítékokkal tanuszkodó

egyedül hathatós m. kir. szab. haj- és szakálnövesztő-szeszünk.

Csak a valóban jó érdemel diadalt, mely csak egy próbat igényel, kik egészen kopaszok s csupasz arczuk valának rövid idő alatt sűrű haját s tömött szakált nyertek, ugyanarra, hogy mai napig még egy kísérlet sem volt eredménytelen. Erősítő-szeszünk gyökeresen gyógyítja meg a haját annak folytonos használat. Kellemesen működik a fejbőrre és elhárít minden fejfájalmat.

Figyelmeztetünk mindenkit, miszerint gyártmányunkat a hasonnemű utánzásoktól megkülönböztesse. — Nagyobb biztonság kedvéért minden tégelyen, mely a mi gyártmányunkat tartalmazza, arczképes védjegyünk található. — Megrendeléseket

Hawranek

m. kir. szabadalmazott első

azelőtt: VI. Bürger-

most: I. kerület Teinfalt-

Sándor utódja

illatszer-gyárához Bécsben,

spitalgasse 26. szám,

strasse 17. szám, 2. emelet.

Árjegyzék. Egy alabastrom üveg duplaerős haj- és szakálnövesztő szesz 5 frt. 1 kis üveg 2 frt. 50 kr. Egy alabastrom üveg valódi alpenkräuter kenőcs 2 fr. Egy alabastrom üveg hajfjítő-kenőcs 2 fr. — 1 üveg Hajfjítő-tej valódi dióolajjal s kevével 5 fr. Egy kis üveg hajfjítő-tej 2 fr. 50 kr. 1 fr. Egy üveg valódi hajfjítő dió-kivonat-olaj 1 frt. 50 kr., dió-kivonat-viasz-kenőcs 1 frt. (Csomaglásért 30 kral több.)
 Megbízások a külföldre a pénz előleges beküldése s az országban utánvétellel a leggyorsabban teljesítenek.